

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 «
Pe o lună . 2 «

Nrul de Duminecă

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Miksa utca 2-3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se îna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Atentat împotriva auto- nomiei noastre bisericești.

(*) Cu litere mici, ca și când ar fi vorba de un lucru obișnuit, »Budapesti Hirlap« de ieri publică următoarea știre:

»Impotriva abuzurilor recentelor alegeri sinodale din eparhia Caransebeșului românii moderați au formulat mai multe plângeri. Partidul lui Burdea a atacat îndeosebi rezultatul alegerilor din cercurile Sasca și Zgribești și astfel contele Apponyi Albert, ministru de culte și instrucțiune publică, în virtutea dreptului său de inspecție a delegat pe d. Petru Ionescu, secretar ministerial, ca în calitate de comisar guvernial să ancheteze cazurile. Ionescu își va începe în curând cercetarea«.

Atâta nerușinare și un cinizm mai mizerabil nu s'a ivit în viața noastră publică. Burdiștii, cari la Zgribești cu puterea jandarmerească au smuls protocoalele din mâinile bărbaților de încredere, iar la Sasca au provocat neorânduiești în biserică, zădărnici astfel scrutiniul, criminalii cari au falsificat protocoale, tot ei se plâng împotriva »abuzurilor« !... Și măcar dacă s'ar fi mărginit să se jeluiească la Sinod, singurul competent în afaceri de asemenea natură ! Tupeul rămânea cel mult ca un caz tipic până unde merge cinizmul și obraznicia omenească !

Așa însă, că »partidul moderaților«, (a lui »Burdea«, cum îl numește organul guver-

nemental) s'a adresat deadreptul ministrului maghiar, provocând un amestec direct al guvernului în cele mai însemnate afaceri interne ale bisericii naționale române, — partidul acesta nu mai poate fi considerat subț nici un raport ca partid românesc, ci o adunătură de mișei cari din ambiție falșă, din detestabil dor de răsbunare, din invidie mai ticăloasă decât a fost a lui Cain, dar mai ales din interese personale inavuabile, mârșave, s'au făcut trădătorii bisericii neamului românesc.

Față de banda asta de nemernici abjecți, de oameni stricați până în rărunchi, nu e destul să ia poziție numai presa, țintuindu-i la stâlpul infamiei, ca toți românii de treabă să-i privească cu oroare și până și nepoții lor să fie considerați drept pui de năpârcă, ci se impune formarea unei falange de apărare pretutindeni printre românii onești, nu numai în diecesa Caransebeșului. Căci nu mai e acum vorba simplu de niște corzicari ajunși unelte ale unui guvern dușmănos, ci de o lovitură cum nu i-s'a dat până acum bisericii naționale române, e vorba de un regim nou ce i-se prepară autonomiei noastre bisericești.

Cine nu înțelege gravitatea faptului ? Guvernul se amestecă în afacerile electorale bisericești. Dupăce burdiștii n'au putut să-și asigure majoritatea nici chiar comițând cele mai revoltătoare abuzuri, uzând de întreg aparatul administrativ, pentru a teroriza în ajunul alegerii de episcop, aceiași oameni fără temere de Dumnezeu și fără rușine de oameni chiamă în ajutor urgia stăpânirii,

iar guvernul se pretează la acest atentat și în afaceri cari sunt strict de competența supremei corporațiuni bisericești, trimite în anchetă, pe cine ? Pe prototipul apostasiei bisericești și naționale, pe vanitosul și plin de ură Petru Ionescu, care pentru un os de ros în minister a uitat că s'a născut din părinți români, a uitat că a trăit în sânul bisericii, care l-a uns preot și i-a dat brâu roșu, a uitat tot și a rupt toate legăturile, prostituind numele de român și făcându-se coadă de topor în mâinile guvernului din Budapesta și a ilustrisimului măcelar din Caransebeș.

Ce zile a ajuns biserica națională română : curățirea moravurilor să fie încredințată individului lipsit de orice pudoare națională, clădirea falnică a lui Șaguna să fie pusă la discreția unui măcelar înalt și grosolan !...

Ne place a crede că în fața acestei situațiuni fii credincioși ai bisericii române, frunțașii diecezei Caransebeșului, își vor strânge rândurile și cei cari pe față și în ascuns înclinau spre Burdea pretextând că fără concursul acestuia nu se pot curma anume păcate ale trecutului, se vor fi convins că în banda asta de mercenari n'are ce căuta românul iubitor de biserică și neam, ci ajutând pe Burdea fie și numai tacit ori prin lipsa de acțiune energică, se face vinovat de cea mai mare crimă națională. Interesul suprem cere imperios să sară toți și să respingă asaltul, ce derbedei și flămânzii și toată pleava de infirmi morali, de nerușinați și golani dau împotriva Sionului românesc.

Atâta nu este însă destul.

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Lucruri țărănești române

la

expoziția din Berlin.

Sunt mai multe săptămâni, decând s'a deschis la Berlin o expoziție cu lucruri de artă țărănești din lumea întreagă. Grație interesului ce M. S. Regina și poeta Carmen Sylva poartă industriei naționale din România, la expoziția aceasta au luat parte și frații noștri din regat, căror li s'a dat chiar loc de onoare, la intrarea principală în expoziție. Ziarele din București scriu că atenția aceasta este un omaj adus marelui Regine. Desigur ! Când între atâtea state mari din lume, modestului și tinărului stat român i se dă atâta atențiune, este a se mulțumi simpatiei și autorității de care se bucură în Germania (și pretutindeni) M. S. Regina României.

Nu e mai puțin adevărat însă, că și M. S. Regina are cu ce se mândri. Lucrurile de mână țărănești, trimise din România, au făcut adevărată senzație la expoziția din Berlin. A. Harder, autoritate recunoscută în lume în chestie de artă, dupăce a vizitat cu deamănuntul secțiunea română, nu s'a sfiit a mărturisi că în ce privește lucrurile de artă țărănești, »Germania este țară săracă față de România«, iar clasificând statele reprezentate la expoziție, pune în frunte pe România; după ea Suedia, Norvegia și numai după aceea Ungaria. Iar d-na Nathalie Brück-Auffenberg, membră

în comitetul expozițiunii, în care reprezenta Austria, a recunoscut de asemeni, că »în fruntea tuturor statelor stă România cu admirabile cap' o doperi de artă țărănească«.

Se știe însă, că afară de Kalotaszeg, incolo nu există în toată Ungaria un alt sat în care femeile maghiare să se priceapă la războiu ori gherghef și chiar la Kalotaszeg fac numai broderii. Unguroaice, cari să lucreze lâna, să țese covoare, ștergare, șorțuri etc., n'a văzut nimeni.

Intreaga îmbrăcăminte femeiască și bărbătească maghiară se face din pânză și postav dela fabrică.

Dupăcum în Budapesta sunt deci prăvălii cu lucruri țesute de românele din Ardeal și Banat, fără să se spună aceasta, ci se pune eticheta »lucruri de mână din Ungaria«, — așa și la Berlin ungerii au paradat cu industria de casă românească. Și e trist, din cale afară, că noi n'avem la Berlin nici atâta legătură cu presa, încât să se fi scos la iveală că și în Ungaria, lucrurile de artă populară sunt — românești ! După cum a fost și este de altfel un noroc că luând parte la expoziție regatul român, industria de casă românească a ajuns să fie cunoscută ca românească, altfel străinătatea putea fi indusă în eroare și ungerii ajungeau să escompteze laude pe socoteala românilor, a slovacilor și sârbilor, singurele popoare în Ungaria cari au industrie țărănească distinctă.

Privitor la aranjarea secției române, »Voința Națională« scrie :

»Se știe că secțiunea românească a fost organizată de d. Al. Tzigara-Samurcaș, distinsul pro-

fesor al școlii de Bele-Arte și directorul muzeului etnografic și de artă națională. Nimeni nu mai discută competența dlui Tzigara-Samurcaș în ce privește chestiile de artă ; faptul că, cu mijloace foarte restrânse, dar cu multă bună-voință și jertfe de tot felul, a știut să înjghebeze la șosea acel început de muzeu etnografic, este destul de vorbitor.

»A fost o adevărată fericire pentru arta populară românească aceea de a avea un organizator de competența dlui Tzigara. În adevăr, până acuma, la cele mai multe expoziții internaționale, arta noastră se pierdea în mijlocul altor produse, din pricină că lipsea omul care s'o pună la lumină, în mod favorabil.

Dacă ar fi organizată și la noi viața națională, dacă chivernisitorii bunurilor poporului nu s'ar mărgini la osteneala de a spori — *dividenda*, ci (cum cu multă dreptate ni s'a scris din Dej) și-ar da silința să facă ceva direct și pentru țărănișii, la expoziția din Berlin lucrurile de artă țărănești s'ar fi înfățișat subț eticheta cea adevărată !

Atelierele dela Sibiiu și Orăștie ar fi fost prezentate acolo și acum, dupăce la concurența mare dintre popoare români au fost lăudați, ar trebui să căutăm a valora talentul acesta deosebit al țăranelor noastre. Pela noi câți dintre frunțași au știut însă despre expoziția din Berlin ? Câți s'au dus s-o vadă ? Câți se vor mai preocupa poimâne de chestia ce tratăm și asupra căreia am insistat de atâteaori în coloanele »Tribunei« ? Măcar că avem și noi Muzeu na-

Să ia poziție și Sinoadele!

Că dacă vor tăcea și vor răbda fără a protesta solemn și energic în contra atentului ce se săvârșește împotriva autonomiei bisericii naționale române, am da dovadă că ne merităm soarta...

Dacă răbdăm ca ministrul să ne trateze cu anchete făcute de slugi ca Șeghescu și Ionescu, prezintând ca acțiune de justiție pornirile mizerabile ale unor trădători, vânători de slujbe și ajutoare dela guvern, — ce se poate alege de biserica națională română? Ministrul se va ingera până și în alegeri preoțești și nu va mai fi cu puțință să se aleagă în Sinod decât »moderați« de pânura Ioneștilor. Tovărășii de Efiatesi și Herostrați se vor înstăpâni în biserica noastră ca într'un pat cald preparat pentru ca întrânsul să adoarmă pe veci conștiința națională română.

Cine nu vrea s'ajungem soarta asta nenorocită, își va ridica vocea împotriva ne-maipomenitului atentat îndreptat împotriva dreptului autonomiei bisericii naționale române. Nu e vorba aici numai de afacerile dela Caransebeș, ci se proiectează însuși desființarea bisericii românești!

Camera. Măine Joi, camera ține o ședință formală pentru a lua la cunoștință proiectele votate de camera magnaților. Din izvor semioficial se anunță că primul ministru va depune mâine proiectele de lege despre aranjamentul cu Turcia și despre despăgubirea ce se va plăti Turciei.

Convențiile comerciale. Azi se va întruni la Viena un consiliu de miniștri comun sub președenția ministrului de externe, baronul de Aehrenthal. Consiliul va debata convențiile comerciale cu România și Serbia.

Congregația ordinară de primăvară a comitatului Arad este convocată pe 26 April. La ordinea zilei sunt puse 287 obiecte. Clubul român

țional, cu despărțământ etnografic și dacă cei dela Asociațiune nu se prăpădesc cu firea făcând — literatură, ar trebui să se intereseze cel puțin de chestia aceasta, care tratată și exploatată bine, ar fi d'un folos imediat pentru popor.

Să sperăm că cel puțin de aci încolo cei competenți vor manifesta un interes mai viu și dacă sunt greuți să ne prezintăm, la astfel de ocazii, separat, independenți de puterea statului ungar, care și la astfel de ocazii exploatează naționalitățile în favorul — ungarilor, — să facem apel la frații de dincolo. Politicește deși suntem despărțiți, în chestii etnografice și culturale nimeni nu ne poate separa... D-l Tzigara-Samurcaș să vină deci și pela noi!
Russu Șirianu.

Cântece populare.

Bădișor ce am lăsat,
L'au putut pune jurat,
Și ciuhă din jos de sat.
Bădișor ce-am avut eu,
L'au putut pune birău,
Și ciuhă din jos de tău.
Mândră când te'i mărita,
Să'mi trimeți pe cineva,
Pe trei fire de alun
Ca să vin să te cunun
Să'mi fii mândră și finuță
Pe cât mi'ai fost și draguță.

a hotărât să invite pe toți membrii români a participa la aceasta congregație.

Guvernul Fejérváry. Cu titlul acesta va apărea în curând o carte voluminoasă, redactată de fostul ministru de justiție Lányi. Cartea aceasta va cuprinde istoricul guvernului Fejérváry și ni-zuințele acestuia de-a aplana conflictul dintre Coroană și »națiune«. Ea are menirea de-a justifica măsurile excepționale, pe cari guvernul Fejérváry a fost nevoit să le introducă pentru restabilirea liniștii în toată țara. Pe de altă parte se va arăta, cu documente zdrobitoare de ce mijloace nu tocmai curate s'au folosit unii dintre șefii de azi, ca să ajungă la putere. Subt acest raport, cartea lui Lányi promite să fie senzațională. Să vedem.

Războiul vama! cu Serbia. Monitorul oficial al Serbiei anunță că negocierile asupra convenției comerciale cu Austro-Ungaria au fost denunțate, deoarece între guvernul sârbesc și guvernele monarhiei s'au ivit divergențe cu privire la avantajile dorite de Serbia. — O telegramă din Viena anunță, că consiliul de miniștri comun ce se va întruni azi va hotărî reluarea negocierilor, pe baze noi.

Tot în chestia dinasticismului.

Intr'un entrefilet din numărul său de Paști, »Lupta« face unele observații la articolele noastre asupra dinasticismului. Ne învinuiește că noi am fost veșnic cu lozinca »politice tradiționale« și spune că în ciuda articolelor noastre de dăunăzi nu este cu neputință ca mâine-poimâne să venim cu vre-un »articol de cea mai austriacă specie«. Incheie aruncându-ne vina că imităm salturile mortale ale politicei ungurești care »azi e regalistă, mâine monarhistă, poimâne revoluționară«. Cât despre fondul afirmațiilor noastre, ziarul din Budapesta găsește că am atins »chestii cari las, nu-s nici actuale, sunt capabile să ne prezinte întreaga politică în o lumină de tot falsă« și ne face a înțelege că pricina atitudinii coroanei este una singură: slăbiciunea noastră politică.

»Lupta« constată deci și ea slăbiciunea noastră politică.

In dinasticismul lor exagerat însă confrății sunt departe de a pune o părțică oricât de mică de vină pe dinastie, ci preferă să ne acuze pe noi înșine pentru *toată* slăbiciunea noastră politică. Vom fi având și noi o parte din vină de sigur, dar să ne îngăduiască confrății a-i întreba dacă noi suntem de vină pentru că coroana a aprobat în mod tacit sau prin sancțiune legiuirea atâtor legi ucigașe nouă și neaplicarea legilor cari ne îndrituiau la o viață națională oarecare? Oare noi suntem de vină că d. Apponyi a putut să aducă legea sa școlară și legea congruei care ciuruieste tot statutul organic, și că d. Andrássy îndrăznește în ciuda pactului încheiat cu coroana să prezinte aceleiaș coroane un proiect de lege electorală cu votul plural care, ca o culme a ironiei, totuși poartă titlul de lege »a votului universal«.

Și oare tot noi suntem de vină că guvernul îndrăznește să desființeze societăți românești și să oprească înființarea altora, oare noi îl rugăm să facă alegerile cu sute de jandarmi, să tolereze cum câte un notar comunal dela Jitin să maltrateze cu pumnul pe deputații naționaliști, oare noi am

aprobat hotărârea poliției de a nu permite înființarea clubului românesc din Arad și oare tot noi susținem pe Burdea și călcăm de dragul lui constituția bisericii pe față lăsând timp de un jumătate de an o diecează fără episcop?

Ce dovezi de putere politică mai așteaptă dinastia din partea noastră când ea consimte singură de a ni-se lega mâinile fedeleș? Sau poate se așteaptă și dela noi ca dela unguri în 48 *ultima ratio* a revoltei înarmate, a bombei și a dinamitei, pentru a ni se încuviința pe urmă tot ce dorim? Intr'adevăr, ciudat fel de raționament și de politică din partea unei dinastii cu interese și cu experiențe politice atât de vechi și de vaste.

Dar »Lupta« preferă să scrie toate astea pe socoteala noastră decât pe a dinastiei, primind de bună voie chiar partea de vină a dinastiei asupra noastră și dând pilda unei habotnicii dinastice, cum nu s'a mai văzut până azi la noi. Căci înțelegem ca cineva să ne critice și să ne zeflemisească chiar atitudinea noastră dinastică de până bine de curând, dar nu înțelegem ca acelaș potrivnic să caute a fi mai catolic decât papa și mai dinastic decât dinastia. Aceasta nu va să zică a păcătu contra principiului de consecință politică ci împotriva principiilor logice și rațiunii omenești.

Dar »Lupta« ne aruncă acuza lipsei de consecvență. Ei bine, nu cunoaștem decât o singură consecvență aceea a intereselor politice noastre. Vom tipări, și mâine, dacă vreți, un articol de cea mai austriacă specie dacă împrejurările se vor schimba și dacă interesele noastre vor cere sau vom crede că cer aceasta. Căci întotdeauna și în orice împrejurare vom avea în vedere această singură consecvență, *consecvența intereselor noastre naționale*, lăsând pe alții, mai puțin flexibili, să mediteze și să descurce aparentele »neconsecvențe« ale atitudinii noastre.

Veți zice: dacă nici-un interes politic nu cere *dinasticismul* nostru, nici *părăsirea* lui (căci numai de *părăsirea* lui am vorbit noi, nu și de *contrarul* lui, antidinasticismul) nu este cerută de vre-un interes național.

Dar oare nu este interesul nostru ca să se afle și la *Burg* de nemulțămirea noastră, nu este bine a se afla și acolo unde se conta până azi ca pe un factor statornic, pe răbdarea noastră nesecată, fără capăt, răbdare de câine care poate fi alungat cu oricâte lovituri cu piciorul, căci în orice clipă, dintr'un șuier, poate fi rechemat să facă *sluj* iarăș?

Dar mai este alt interes mult mai mare care cere părăsirea vechiului nostru dinasticism.

Trebuie să eliminăm în sfârșit odată din socotelile noastre politice factorul acesta devenit absolut imaginar: dinastia. El a principuit o mare parte din lipsa de energie, de stăruință și inițiativă în politica noastră, căci o generație întreagă a crescut și s'a obișnuit cu mentalitatea asta fatalistă, așteptând ca toată mizeria noastră politică să înceteze că un vis urit dintr'un singur gest al dinastiei care să intervie în favoarea noastră ca un *deus ex machina*.

Trebuie să înlăturăm credința asta și să o înlocuim cu alta nouă: că numai prin

Boalele secrete!

scurgera, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindecă foarte repede prin medicamentul »Gonotol«. Acest medicament se bea. Prețul unei sticle 6 cor. comanda de 3 sticle cu 12 cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discrețiune dela Farmacia Salvator în Buda nr. 1 (Slavonia). — — —

suprema opintire a tuturor puterilor noastre, fără a mai aştepta într-o nelucrare fatalistă un ajutor din altă parte, vom izbuti să ne făurim un viitor mai bun. Ea singură va da nouă putere şi nou imbold luptei noastre politice.

Ştim că mai sunt şi azi oameni cari nu pot părăsi vechile credinţe şi nădejdele politice lor atât de dragi. Nu le vom face procesul, căci nu ne interesează părerile personale ale câtorva oameni. Pe noi ne interesează opinia marelui public.

Este uşor a face politica noastră de acolo din Budapesta, din Viena sau poate chiar din Bucureşti, undeva la Café »Arcaden«, »Jägerhorn« sau »Kübler« şi »High-Life«. Noi însă trăim aici acasă la noi şi nu putem să ne inspirăm decât din glasurile de nemulţămire cari ne înconjură şi cresc neconţinut.

Cât pentru acuza gratuită că am imita salturile mortale ale presei şi opiniei publice ungureşti, »Lupta« are mai puţin decât oricare alt ziar dreptul de a ne face acuza asta. Ziarul acesta e însuşi o pildă nu se poate mai eclatantă a vechii teze că un ziar românesc nu poate trăi decât într'un mediu românesc, sub pedeapsa maghiarizării treptate şi complete a mentalităţii sale.

Noi nu înţelegem să *indrumăm* numai, ci să şi *exprimăm* opinia noastră publică, şi aceasta fireşte un ziar cu sediul în Budapesta nu va putea să o înţeleagă niciodată.

Din România.

M. S. Regele a primit, din partea M. S. Împăratului Nicolae II. al Rusiei, două scrisori: una prin care-i notifică încetarea din viaţă a A. S. I. Marelui Duce Vladimir Alexandrovici al Rusiei; iar cealaltă prin care-i adresează felicitări, drept răspuns la notificarea ce i-a făcut Augustul nostru Suveran, pentru naşterea A. S. R. Principesei Ileana.

Exc. Sa D. de Giers, trimis extraordinar şi ministru plenipotenţiar al Rusiei, a avut onoarea să remite M. S. Regelui aceste scrisori.

Sesiunea ordinară a Academiei române va fi deschisă la 1 Mai v. La şedinţa de deschidere d-nii N. Gane şi Duiliu Zamfirescu vor pronunţa discursurile d-lor de recepţiune.

Situaţia politică.

De sărbători, presa ungurească ne-a adus o mulţime de declaraţii cu privire la situaţia politică. Dela şef până la cel din urmă ostaş coaliţionist, aproape toţi politicienii unguri au ţinut să-şi spună cuvântul. Şi urmarea este o zăpăcială şi mai mare. Deabia acum se vede câtă deosebire de vederi este între partidele dela putere şi chiar între singuraticii lor membri. Fireşte, asta nu poate fi o mângăiere pentru guvern, a cărui cădere e mai sigură ca oricând. Ce se va alege însă din mult trimbiţatele postulate »naţionale«? Se va introduce banca autonomă? Se vor face alte concesiuni?

Deocamdată »şefii« sunt ocupaţi cu planul unei fuziuni, din sânul căreia să se formeze noul minister. Dacă va reuşi încercarea aceasta, se va găsi desigur, o soluţie paşnică şi pentru celelalte probleme politice.

Că în curând va trebui să se limpezească situaţia, ne-o dovedesc şi multele consfătuiri cari vor avea să se ţină în zilele acestea. Ministrul Darányi a plecat de-aseară la Viena, după el se vor duce şi Wekerle şi Apponyi. Călătoria lor e în legătură cu un consiliu de miniştri comun, în care se vor dezbate convenţiile comerciale cu România şi Serbia, dar e sigur, că de data aceasta, în Viena, se vor pune şi alte lucruri însemnate la cale.

Declaraţiile lui Kossuth.

Semioficiosul partidului kossuthist publică în numărul de Paşti un articol, din care resumăm următoarele:

Ce va fi de azi încolo? Simţim cu toţii, că o criză ne ameninţă. Şi tocmai acum când monarhia stă în faţa unor probleme grele. E vorba, ca din dualistă, cum trebuie să fie, *monarhia să ajungă trialistă*. Şi guvernului unguresc tocmai în momentele acestea de încercare să i-se ia frânele din mână?

Kossuth crede, că majoritatea camerei va primi programul formulat de el cu o lună înainte, şi în cazul acesta criza va putea fi înlăturată. E întrebarea însă, dacă M. Sa va sancţiona programul acesta de guvernare. De-aceia kossuth face încă odată apel la toate partidele să se uniască. În faţa unui singur partid unitar şi puternic, nici coroana n'ar mai opune atâtea piedici.

Părerăa unui vechiu liberal.

Ziarul »Pester Lloyd« publică interviewul acordat de un vechiu politician liberal, al cărui nume se reface. Declaraţiile acestuia fac oarecare senzaţie în cercurile politice, întrucât ele exprimă părerile unui partid, care în timpul din urmă nu mai avea nici un rol activ în viaţa publică ungurească.

Anonimul politician crede că *chestiunea băncii e în primul rând o chestiune militară*. Banca face astăzi o parte integrantă din puterea militară a monarhiei austro-ungare, ea asigură poziţia de mare putere a monarhiei. Subt acest raport, *banca autonomă e o imposibilitate şi o primejdie, căci ea duce la slăbirea armatei...*

Fuziunea.

În cercurile politice se crede, că criza se va rezolvi printr'o fuziune a partidelor, cari ar ajunge la putere cu un program nou. Partidul fuziunii se va numi: *partidul constituţional 48-ist*. Poporalii nu vor face parte din el. Fuziunea va fi însă precedată de mai multe proceduri de tactică. Şi anume, miniştrii se vor duce în 18 Aprilie la Viena, ca să continue desbaterile cu guvernul austriac pentru un cartel al băncilor. Se ştie însă de pe acuma, că Austriacii nu se învoiesc cu planul băncii de cartel. După acestea Kossuth îi va propune M. Sale banca autonomă. Nici propunerea aceasta nu se va primi. Dar toate aceste forme sunt indispensabile pentruca să se cervingă lumea despre necesitatea fuziunii.

Impăcarea cu Tisza?

Un ziar din Budapesta aduce ştirea aceasta, pe care o publicăm cu oarecare rezerve:

Cea mai nouă senzaţie în politică este *impăcarea lui Andrássy cu Tisza*. Cei doi bărbaţi politici erau certaţi până acum pentru motive personale. În chestiuni politice ei au aceleaşi păreri. Amândoi sunt aderenţi ai băncii comune şi ai votului plural. Acum cu evenimentele din urmă Andrássy a răușit să câştige sprijinul unei părţi însemnate din vechiul partid liberal, care mai are şi azi încă mulţi aderenţi. Întâlnirea lui Tisza cu Andrássy, s'a făcut, la intervenţia unor prietini, în una din zilele trecute. Cu ocazia aceasta, *Tisza i-a promis lui Andrássy, că dacă se va dizolva camera, la nouile alegeri, va intra şi el cu întregul său partid, în acţiune*. — Se vede de-aici că Andrássy se gândeşte la o dizolvare a camerei...

Audienţa lui Wekerle.

Ni-se telegrafiază din Viena: Primministrul Wekerle va fi primit mâine, Joi, în audienţă la Majestatea Sa. Audienţa va avea loc în castelul dela Schönbrunn. Acesta este primul paş pentru lămurirea situaţiei.

Din Străinătate.

Pichon asupra cauzelor păcii. Ministrul de externe francez, Pichon, a comunicat unui ziarist din Viena interesantele sale păreri asupra desfăşurării conflictului aust-o-sârb. Pichon n'a pierdut nici pe o clipă nădejdea păcii, fiind convins că războiul nu poate să izbucnească. Din pricina anexiunii nu s'a dat de partea Austro-Ungariei, fiindcă îi era milă de cel mai slab dintre adversari, de Serbia, acum însă s'a împăcat cu situaţia creiată de anexiune, deoarece Austro-Ungaria a plătit scump anexiunea.

Austro-Ungaria a renunţat — a zis Pichon — la Sangeac, la anumite drepturi faţă de Muntenegru, plăteşte Turciei 54 de milioane, a îndurat până în sfârşit boicotul turcilor şi luni întregi a cheltuit mereu cu înarmările. După socoteala lui Pichon toate acestea au cauzat monarhiei vre-o 500—600 de milioane coroane pagubă, deci nu poate să mai zică nimeni că monarhia a anexat ieftin o provincie, care în realitate era deja a ei. Reverimentul paşnic Pichon nu-l atribuie isteţimei diplomaţilor, ci împrejurării, că împăratul Wilhelm a înduplecat personal pe ţarul şi că s'au făcut mobilizări nu numai în Austro-Ungaria, ci şi în Germania, dovedindu-se astfel că Germania nu sprijineşte monarhia numai pe cale diplomatică, ci e hotărâtă să intervie în favoarea ei chiar şi cu armele. Un rol de frunte în menţinerea păcii a avut şi Izwolski, care n'a cutezat să se încurce într'un război inoportun şi plin de primejdii neprevăzute, — dar s'a temut şi de baronul Aehrenthal, care, izbucnind războiul, i-ar fi devenit un duşman neîmpăcat şi l-ar fi adus într'o situaţie foarte neplăcută prin oarecari desvăliri din viaţa lui Izwolski. Aceste desvăliri — a încheiat Pichon — pot fi însă neîntemeiate, căci oamenii multe bănuiesc şi multe şoptesc fără temei.

Recunoaşterea independenţei Bulgariei. O telegramă din Constantinopol anunţă: Independenţa Bulgariei va fi recunoscută oficial în cursul acestei săptămâni. Săptămâna viitoare regele Ferdinand va face sultanului o vizită la Constantinopol.

Bülow şi Tittoni. De-un şir de ani încoace cancelarul imperiului german, Bülow, obişnuşte să-şi petreacă concediul în Italia. Anul acesta cancelarul a petrecut sărbătorile la Veneţia, unde a fost cercetat de ministrul de externe italian, d. Tittoni. Întâl-

Îţi cade părul??? N'ai decât să foloseşti **spiritul pentru păr „Petrol“** a lui **Kulka** care e cel mai sigur mijloc în contra căderii părului şi a mătreaţei. După o folosinţă de 2—3 zile vom obţine rezultate sigure. Preţul unei sticle cu oesplicare a modului de întrebuinţare în l. română 2cor. — — —

Săpun de crin, pudră de crin, preparate cosmetice de prima calitate.

Mijloc probat pentru îndepărtarea **pi-struelor, alunţelor, şi pentru ereparea plelei şi a mâncărimit de plele. Scutit prin lege.** — — — — —

Preţul unui borcănel de cremă de crin 1 cor.

» unei bucăţi » săpun » » 1 »

» » cutii » pudră » » 1.20 »

Se pot căpăta dela farmacia la „**Vulturul negru**“ alui **Kulka Emil** din **Timişoara-Cetate** (Temesvár Belváros). Nr. telef. 645

nirea aceasta câștigă o deosebită importanță acum după liniștirea conflictului cu Serbia și e considerată ca o primenire a raporturilor dintre puterile triplei alianțe.

Misterul din Dorohoi.

Parchetul din Dorohoi este pe punctul de a face lumină într-o afacere cu totul ciudată, și ale cărei amănunte desfid cea mai fecundă imaginațiune de romanțier. Iată amănuntele pe cari ziarul »Minerva« din București le dă despre această afacere.

Cazul e al unui aventurier, Iosef Fekete, zis și Alexandru Delvechio, zis și baronul von der Golz, care s'a refugiat la Dorohoi pentru a scăpa de urmările poliției din străinătate și cu gândul de a pune mina pe o importantă moștenire, substituind un copil al său moștenitorilor pictorului Curței din Saxonia.

Afacerea are pînă acum voluminosul dosar de corespondențe diplomatice, și nu se știe ce surprize ne mai pregătește d'aci înainte.

În Octomvrie 1904, d. I. Ambre, fotograf din Dorohoi angajează ca lucrător în atelierul său pe un străin care s'a recomandat cu numele de Alexandru Delvechio, italian, doctor în chimie, persecutat de soartă, etc. Figura pustiiată de mizerii a acestui om, zdrențele cu cari era îmbrăcat, ghetetele lui rupte, prin cari ieșeau picioarele lui fără ciorapi, și diploma de doctor în chimie, care se adăoga la acest ansamblu, contribuiau la un loc ca fotografului Ambre să se simtă înduioșat. Ambre avusese și el o viață de aventuri, de nenorociri, și gândul că un doctor în chimie, un om așa de cult, putea fi adus de soartă într'un asemenea hal de mizerie, îl făcu să nu ezite de a angaja ca lucrător pe misteriosul străin.

După câteva săptămîni Delvechio face patronului său o mărturisire. El îi spune că e căsătorit, că soția sa se află în Germania, că e și ea de meserie fotograf și-i propune să o angajeze ca lucrătoare și pe ea, după ce va sosi la Dorohoi. Ambre convine. Presupusa d-nă Delvechio sosește într'adevăr la Dorohoi, în Februarie 1905, e angajată de Ambre imediat, și continuă a lucra cu soțul ei în acest atelier vreme de trei luni.

În Mai 1905 Delvechio și soția sa deschide pe socoteala lor proprie un atelier fotografic. În Iunie, însă, Delvechio este dat în judecată ca contravenient la regulamentul străinilor, deoarece nu avea nici un act de identitate. El scăpă de urmărire cu o carte poștală, prin care un presupus funcționar dela consulatul italian îi anunță că va primi pașaportul peste câteva zile. În Noemvrie 1905 presupusa soție a lui Delvechio dă naștere unei fetițe, care e declarată la oficiul stărei civile ca legitimă și înscrisă sub numele Elisabeta Delvechio, de religie greco-orientală. (actul de naștere 392 din 1905).

În acel timp un fotograf Robert Zinke, din Strehlen (Silezia), urmărea pe soția sa dispărută împreună cu o copilă a lor de 7-8 ani. După multe cercetări Zinke află că soția sa era la Dorohoi și scria de acolo scrisori unei cunoștințe a ei din Strehlen. Imediat soțul părăsit se adresează primăriei din Dorohoi, întrebînd dacă într'adevăr soția lui se află în acest oraș. Cu adresa No. 1307 din 1905 primăria din Dorohoi răspunde că persoana căutată este necunoscută în localitate. Robert Zinke intervine atunci prin ambasada germană din București și cere prefecturei de Dorohoi să facă cercetări. Prefectura comunică ambasadei că Elisa Zinke se află angajată ca lucrătoare în atelierul fotografului Alexandru Delvechio din Dorohoi. Prin urmare presupusa soție a lui Delvechio era în realitate soția fugară a lui Robert Zinke.

Dar cine era în realitate Delvechio? Se numea el oare Delvechio?... Întrebările acestea și le pune mai cu seamă fotografului Ambre, care locuise cîva timp subț același acoperămînt cu soții Delvechio. Ambre auzise pe soți certîndu-se de mai multeori, și în certuri femeia amenința adese pe soțul ei cu vorbele:

— Ai să mă aduci la desperare și am să te denunț poliției!

Ce știa ea?... Ce putea ea să denunțe?...

Improvizîndu-se în detectiv, Ambre publică în ziarul »Der Photograph« o fotografie a lui Delvechio și întrebarea: »Cine cunoaște pe acest om, să dea lămuriri la etc.« Astfel a aflat Ambre că Delvechio era cunoscut prin Pomerania ca baron von der Golz și că dispăruse de pe acolo după ce comisese mai multe atrocități și o crimă. Ambre comunică aceste noutăți poliției din Dorohoi în ziua de 5 Aprilie 1906. În loc să se prezinte, Delvechio trece frontiera la Cernăuți, iar de acolo se duce la Iaroslav (Galiția) și stă în localitate trei luni de zile sub numele de Schotte. Din Iaroslav unde poliția începuse să-l suspecteze, el se reîntoarce apoi la Dorohoi și stă ascuns în casă nouă luni de zile. Nu ieșea nici în curte. Soția lui trecea printre vecini drept părăsită de soțul ei.

Atunci sosește însă poliției din Dorohoi o comunicare a polițaiului din Budapesta, anunțînd că anumi-tul Delvechio este în realitate Iosef Fekete, fost detec-

tiv la siguranța din Budapesta, dispărut în urma unei condamnări pentru defraudare.

Un comisar află că Delvechio sau Fekete a sosit de mai multe luni în Dorohoi și stă ascuns. Găsit și arestat, Delvechio prezintă un pașaport eliberat de poliția din Budapesta pe numele de Iosef Fekete, născut la Constantinopole. Pașaportul nu era însă vizat de Consulat. Delvechio promite să-l vizeze numai decît și peste câteva zile prezintă poliției o recipisă de scrisoare recomandată, adresată consulatului. El nu trimisese însă pașaportul consulatului pentru viză, ci se plînsese în scrisoare că poliția din Dorohoi îl prigonește și îi face mizerii. Scrisoarea, în formă de petițiune, era iscălită și de concubina lui Fekete, care semnase cu numele Elisa Schotte. Răspunsul consulatului, în Mai 1907, fu că nu-i poate lua sub protecțiune, necunoscîndu-i ca supuși austro-ungari.

În vremea asta Delvechio-Fekete este din nou dat în judecată ca contravenient la legea străinilor. Pînă la termenul înfățișării, misteriosul personaj izbuteste să obțină dela prefectura de Dorohoi un bilet de liberă petrecere pe temeiul unui certificat din Alba-Iulia, Ungaria, protocolul 146 din 1907 și tradus de consulatul din Iași, certificat în care se arată că Iosef Fekete este născut în Mihalczalva, Ungaria, deci nu în Constantinopole, cum spunea pașaportul din Budapesta. A trebuit ca poliția criminală din Berlin să comunice că Delvechio este numele pictorului curței regale din Saxonia, pentru ca să se înțeleagă misterul și să înceapă a se face lumină. Iosef Fekete înscrisese pe copia sa nelegitimă pe numele Delvechio cu intențiunea de a o face să moștenească pe acest pictor.

Dar se pare că afacerea mai are și alte complicațiuni. Ambasada germană a cerut prefecturei de Dorohoi ca femeia ce întovărășește pe Delvechio, soția fugară a lui Robert Zinke, fiica a lui Ernest Schotte fost primar optsprezece ani în Logan (Pomerania), să fie ținută sub strictă supraveghere polițienească.

Un adevărat roman, cum vedeți, și cu personaje aproape fantastice.

Reprezentăția teatrală din Lipova.

— 13 April.

Reprezentăția teatrală ce s'a dat aseară în Lipova și pe care o anunțasem ca un bun augur al revirimentului îmbucurător ce se ivise în timpul din urmă în viața socială a românilor din Lipova, o înregistrăm fără esitare alături de cele mai reușite reprezentății de acest fel ce s'au văzut în micile noastre centre românești.

Conducătorii tinărei societăți de lectură din loc, cu concursul filialei fondului de teatru, au reușit să întruniască cu acest prilej aproape pe toți intelectualii din Lipova, Radna și împrejurime. Sala cea mare dela ospătăria »Regele Ungariei«, în chipul acesta s'a umplut binișor cu lume, relevându-se din proporția frumosului număr de intelectuali, că publicul românesc e în drept să aștepte dela lipoveni și rădneni, ca statornicind sănătosul curent ce s'a pornit și consolidând în societăți și reuniuni reunierea atâtor elemente efective, să-și cucerească un loc de frunte în mișcarea noastră culturală.

A fost o seară frumoasă, o manifestație entusiastă pentru arta teatrală, evocătoare a unor vremuri frumoase pe cari li-a trăit odinioară scena românească aici în Lipova.

S'au jucat două piese, în câte un act: »Curiositate Femeiască« și »Idilă la Tară«, două comedii spirituale și foarte drăguțe. În cea dintâiu, rolurile au fost interpretate cu succes de d-na Valeria Papp care a redat admirabil tipul unei femei săcăite și ciudate în mania scuturatului prin casă. Foarte naturală, cu multă însuflețire, degațată și mai cu deosebire cu multă prezență de spirit a știut să întruchipeze rolul femeiei arțăgoasă, în chip minunat. De-asemeni d-ra Virginia Braniște, în rolul servitoarei Ana din care a știut să facă o adevărată creație, simpatică și plină de nostimade. D-ra Evușan o ingenuă încântătoare, a plăcut mult. Foarte corect d. A. Luchin în rolul bărbatului hărțuit și adus la exasperare, de maniile iscusitei lui jumătăți și alături cu dl Luchin cele mai meritate laude dlui T. Roxin care a jucat

rolul tăpețerului cu o naturaleță desăvârșită cum și d-lui dr. Ioan Ursu care a redat cât se poate de bine tipul candidatului de însurătoare, corect și grav cu toată perspectiva amenințătoare a viitoareii soacre plină de săcăieli.

Intr'a două comedie, d. Dr. Constantin Misici în rolul unui bogătaș egoist, retras în liniștea binefăcătoare dela țară, dar hărțuit de o serie întreagă de incurcături și întrigi ne-a relevat talentul unui comic de forță. A fost de o adevărată vervă și a redat cu toată justețea tipul bătrânului plictisit de gelosia nevestei și năcăjit de nedreptatea sorței care nu-i mai îngăduie odihnă ci îl băga tot în mai mari incurcături pe pielea nevestei sale. A fost adorabil. D-na Virginia Braniște într'o altă variație de rol, a jucat rolul gelosiei foarte bine. Tot așa d-ra Valeria Papp și d-ra Evușan precum și d. A. Luchin, în rolul servitorului, foarte bine; d. Szilágyi și d. Roxin, cel dintâiu în rolul unui tânăr aventurier, cel'alt în rolul bărbatului înșelat, amândoi admirabili, naturali și expresivi. Sala archiplină, a răsunat în tunete de aplause. Publicul i-a rechemat de nenumărate ori. Doamnei Papp, d-șoarelor Braniște și Evușan li s'a oferit după fie care rol, câte un preafrumos buchet de flori, din partea comitetului.

După reprezentație a urmat dans. În sfârșit o serată foarte reușită pentru care merită toată lauda atât diletanții cât și comitetul aranjator. Este de regretat numai nepăsarea publicului din Arad, care s'a ilustrat prin absența sa!

Serata etnografică din Arad.

Un interes mare și larg, din toate părțile se manifestă față de: Serata etnografică de Duminecă. Din Brașov, Cluj, Oradea-mare, Lugoj, Deva, Orăștie, Oravița precum și oaspeți distinși din România și au anunțat sosirea. Din Caracal ni-se anunță că acolo s'a organizat un grup mai mare, care va veni la Arad.

Se prevede deci o mare afluență de public la Serata de Duminecă.

Avizăm prin urmare on. public să binevoiască din vreme a se îngriji de bilete cari se pot afla la Librăria diecezană din strada Deák Ferencz.

Oaspeții din afară vor binevoi a se adresa secretarului Reuniunii d. Sever Bocu, care le stă întru toate la dispoziție.

Prețurile locurilor: Locul I — 8 cor. II — 6 cor. III — 4 cor. Loc de stat 2 cor.

Mișcarea revoluționară din Turcia.

Aplanându-se conflictul diplomatic austro-sârb, atențiunea Europei e atrasă iar de evenimentele din Turcia, unde mișcarea de primenire constituțională desfășură peripeții agitate. Telegrammele mai noi anunță că în Turcia pe alocuri a izbucnit revoluția militară și e primejdie ca flacăra nemulțumirii să încingă întreaga armată turcească. Guvernul a demisionat, și marele vizir. Sultantul a adoptat demisionările, numînd mare vizir pe Pașa Tefvik. Numirea lui Tefvik însă, cu toate că s'a făcut cu urgența posibilă, nu va liniști întărătarea din sânul armatei, deoarece armata se îngerează hotărător în toate chestiunile politice și ea dorește în funcțiunea de mare vizir pe Pașa Kianul, fiind decisă să obțină numirea lui chiar și cu forța armelor. Telegrammele sosite azi noapte târziu vădesc în colorii din ce în ce mai negre situația. Nu e exclus să izbucnească o revoluție sângeroasă în întreg imperiul. Revoluționarii au respins pretutindeni trupele ce s'au trimis împotriva lor și au tăiat sârmele telegrafice. Mișcarea revoluționară a luat proporții atât

de întinse încât în anturajul sultanului nu-și speră decât în ajutorul artileriei. Armată stârnește o mulțime de pretențiuni, între cari cea mai de frunte — desființarea comitetului junilor turci.

Asupra primejdiei, proporțiilor ei și îndreptărilor ce le va lua nu ne putem face decât de prezent o iconă clară. La Constantinopol cabinetul *noir* e iarăși în plină activitate și astfel puține telegrame se pot strecura în străinătate, fiind toate revizuite și confiscate de factorii acestui cabinet. Toate știrile însă prevestesc o răsturnare generală a noului sistem în Turcia. Revoluția pare a fi îndreptată adică în contra sistemului nou și a reformelor liberale ce le încearcă guvernul junilor turci. Probabil, că răsturnarea e atârnată de câtră elementele ordoxone și astfel guvernul va trebui să desvâlească multă energie și agilitate pentru a reține mișcarea. E cert că guvernul a pierdut deja razemul cel mai puternic — armata. Intre partide s'a dat o luptă vehementă pentru armată, cea ce a distrus încrederea armatei și azi în sînul ei bîntuie anarhia.

Cu osăbire e mare anarhia în Sтамбуl, Galata și Pera, unde dupăcum se afirmă soldații au atacat pe ofițeri, i-au insultat și i-au dat fedeleș. S'au făcut aprinse demonstrații înaintea chioscului Ildiz și a edificiului parlamentar. Consiliul de miniștri e în periculoasă poziție. Comitetul junilor turci ține de dimineața conferințe de dimineața până seara. În vilaetul Cossovo ofițerii au oprit soldații să pomenească numele sultanului în rugăciunile lor de seara. Din toate părțile se răspândesc știri despre proporțiile și amenințările ale mișcării revoluționare.

Agencia telegrafică ungară a primit azi telegrame alarmate dela vale.

Constantinopol, 13 April.

Se știe că ministrul de finanțe a fost răsturnat. Ministrul de războiu a fost prins de revoluționiști. Ministrul marinei a fost atacat și rănit grav. Răscoala au baricadat spațiul de dinaintea parlamentului și vor petrece toată noaptea la baricade.

Constantinopol, 13 April.

Întâiul secretar al sultanului a cerut azi mulțime de adunate în fața parlamentului o iradea prin care sultanul aduce la cunoștința populației încredințarea guvernului și anunță că, noul guvern e în preajmă de a se constitui.

Congresul partidului socialist unghuresc.

Ziua întâie și a doua de Paști partidul socialist unghuresc a ținut congresul său anual. Au participat delegații tuturor secțiilor provinciale și d. Leopold Winarski, deputat în Reichsrat, delegatul partidului socialist austriac. Din referatele raportorilor reiese că deși partidul nu stagnează, progresul lui e mai slăbit, aceasta mulțumită prigonirilor din partea guvernului.

A prezidat Garbai Sándor spunând că congresul are probleme mari. Se cetesc telegrame de la Berlin și felicitare.

Leopold Winarski deputat, delegatul partidului socialist din Reichsrat salută congresul în numele partidului său. Spune că triumful partidului socialist unghuresc nu le este indiferent, căci între Austria și Ungaria sunt legături strânse. Socialismul luptă în numele culturii și civilizației. Ungaria însă este incultă și înapoiată. Cât pentru votul universal spune că regele Ungariei nu poate să-și calce cuvântul când împăratul Austriei și-a

realizat făgăduiala acordând votul universal.

În cursul discuțiilor ce s'au deschis mulți dintre oratori au criticat că toată activitatea partidului se concentrează asupra luptei pentru votul universal. Trebuie să se înceapă lupta împotriva clericalismului. Arma principală a grevei generale încă s'a tocit prin vina șefilor partidului. Au mai criticat delegații *Visnofszky, Tamási, Kratzmajer*.

Congresul a votat însă încredere șefilor partidului, dar opoziția a manifestat contra hotărârii. A doua zi delegatul *Hajdu Gyula* a spus că partidul subliniază prea mult caracterul său internațional, oprind prin asta pe mulți să i-se atașeze.

Tarcai Lajos membru în comitetul central spune că partidul nu-și desbracă caracterul său național, dar cu tot caracterul său unghuresc nu va slăbi lupta împotriva domniei de clasă unghurești.

La ategerea comitetului central s'au fost aleși următorii: *Bokányi, Buchinger, Faroni, Garbai, Klarik, Kunfi, Reidl, Teszársz, Weltner și Rády*.

A treia zi *Kunfi* citește raportul său despre lupta pentru votul universal. Coaliția a zis: întâi concesii militare și pe urmă votul universal. Acum ea zice: întâi banca autonomă pe urmă votul universal. Evident este numai o tactică spre a amâna reforma electorală. Prin proiectul lui *Andrássy* pactul dintre coroană și coaliție a fost călcat. Acum și pactul și coaliția au murit și chestiile de drept constituțional sunt pe planul întâi.

Congresul s'a încheiat Marți.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 14 Aprilie n. 1909

— **Sărbătorile în Arad.** Ceremonialul religios al sfințelor sărbători a fost oficiat cu deosebită solemnitate în Arad. Sfânta Înviere a fost oficiată Duminică în zori prin P. S. Sa *I. I. Pap*, episcopul Aradului. De asemenea P. S. Sa a oficiat și la liturghia din ziua întâi de Paști azistat fiind cu amândouă prilejurile de P. C. protosinghelul *Roman Ciorogariu*, de preoții *V. Beleş* protopopul Aradului, *Gavril Bodea*, *Traian Vășianu*, *I. Vesalon*, protodiaconul *Iustin Suciu* și diaconul *Gh. Ciuhandu*. Cântările au fost executate de corul seminariștilor. În ziua întâi a Paștilor P. S. Sa episcopul a predicat, spunând pastorală adresată credincioșilor săi. A doua zi a predicat, cu multă căldură și efect, părintele *Traian Vășianu*.

În Lipova a slujit atât la Înviere cât și în ziua întâie și a doua părintele *Ioan Cimponer*, azistat de preoții *Ioan Chelniceanu* și *Florian Roxin*. Biserica a fost tixită de credincioși. În ziua întâie s'a celit și pastorală P. S. Sale.

— **Majestatea Sa vine la Budapesta.** Se anunță din Viena: Se fac mari pregătiri la palat în vederea apropiatei călătorii a Majestații Sale la Budapesta. Ziua plecării încă nu s'a fixat, dar se crede că Majestatea Sa va sosi la Budapesta cel mult până în 24 April. Audiențele hotărâtoare cu privire la criza guvernului ungar vor urma numai către sfârșitul luni.

— **Fundațiunea »Iuliu Bărdosy«.** Ni-se scrie din Turda: Spre a înmulți capitalul fundațiunei »Iuliu Bărdosy« pentru premiarea și ajutorarea elevilor dela școala poporală română din Turda-nouă, s'au mai făcut următoarele contribuiri benevole: Nicolau Solomon paroh gr. cat. în Ludoșul-murășan și protopop al districtului Ludoș 43'53 fil. Constantin Cotișel paroh gr. or. în Certege 10 cor. »Arieșana» institul de credit din Turda 8'43 fil. Simeon Pop paroh gr. cat. în Luna și protopop emeritat 5 cor. Iosif Costin paroh gr. cat. în Turda-nouă și protopop districtual al Turzii 5 cor. D-șoarele Tereza și Ida Pipos din Sibiu 5 cor. Enrick Jellinek măiestru-tinicher 3 cor. Ioan Mészáros avocat în Turda 1 cor. și Bölöni István director școlar de stat în Turda 1 cor.

— **Reabilitarea părintelui Hlinka.** Am arătat dăunăzi că prin hotărârea congregației sfinte din Roma acuzele ridicate împotriva părintelui Andrei Hlinka au fost declarate neîntemeiate și în urmare suspendarea sa prin episcopul Párvy a fost anulată și părintele Hlinka reintegrat în funcțiunea sa de preot în Rosenberg. Fricosul șovinist, episcopul Párvy va fi scrâșnit din dinți când în 10 l. c. fu silit să încunoștiințeze pe robul din Seghedin că retrage ordinul de suspendare. Atât mai mare fu bucuria credincioșilor cari boicotaseră pe capelanul, care substitui pe Hlinka. Acum ei veniră în mari cărduri să asculte slujba de sfintele Paști, părăsind boicotul și făcând astfel o manifestație de simpatie pentru preotul lor prigonit.

— **D-na Valeria de Herbay** în ziua întâiu de Paști a cântat, în biserica din cetate, »Ave Maria«, sublima compoziție a lui Shubert. A fost acompaniată de orgă și muzica militară. Numeroasa asistență a admirat mult chipul cum d-na de Herbay a interpretat frumoasa cântare bisericască.

— **Punerea în circulație a liniei ferate Reșița-Oravița.** Linia ferată Reșița-Oravița este pe deplin terminată și la 1 Maiu se va preda circulației. Cu acest prilej, după cum suntem informați, în comunele interesate din cercul Oraviții s'a anunțat cu toba — pentru a-i face reclamă — că Seghescu a exoperat și transportul de vite. D'aci încolo își va putea deci Măria Sa cutriera cercul și pe linia ferată Reșița-Oravița.

— **Distincție binemeritată.** M. Sa Monarhul a decorat pe d. Ion Ienache, colonel și comandant al reg. 64 de infanterie cu ordinul Coroana de fier în grad de cavaler. În decretul preafăcut se spune anume că distincția aceasta i-se face dlui colonel pentru servicii excelente prestate în calitate de comandant al numitului regiment, unul dintre cele mai românești regimente în armata comună. Decorarea aceasta este oarecum un preliudiu a înaintării ce urmează pentru d. Ienache: într'un an două d sa ajunge general.

Îl felicităm pe distinsul militar, care și cât a stat în Arad, s'a bucurat de simpatie generală și de când este în M. Oșorhei și-a eluptat, prin zel și inteligență, un loc de onoare în armată. D-sa este un reprezentant demn al generației mari din granița bănățeană.

— **Scad emigrările.** Cunard Line, care până mai în anul trecut realiza câștiguri enorme cu transportul nenorociților de emigrați, în anul acesta nu plătește dividendă. Și iată de ce: în urma scăderii numărului emigranților, au scăzut și veniturile. În anul expirat au emigrat cu 781.000 persoane mai puțin ca în anul precedent (pe clasa III.) Societatea Cunard Line a fost deci silită să cheltuiască 50.000 funți sterlingi din fondul de rezervă și 100.000 din fondul de asigurare. Măcar de ar da faliment!

— **Barbarism aziatic pe calea ferată.** Din Satulungul Chiorului un cititor ne scrie următoarele cu data de 9 Aprilie:

Ieri la orele 10 și jumătate a. m. eram chiar prezent la stațiunea căii ferate din Satulungul Chiorului, când a sosit trenul de persoane dela Baia mare, care merge spre Dej și Cluj, dupăce trenul stă pe loc, văd că dintr'un cupeu de a III. clasă, conductorul scoate cu forța o biată femeie și o aruncă jos lovindu-o cu pământul și cu pumnii peste cap și în spate, — ea călătorea pînă la Dej cu bărbatul ei, însă se ospătase prea mult la despărțirea de ai săi și erau cam beți amîndoi — femeia ar fi cîntat și ar fi turburat liniștea călătorilor perciunați, de aceea o scoase conductorul cu forța, femeia dupăce văzu că trenul are să plece, stăruie să se suie în tren dar conductorul trenului o respinge cu forță brutală de pică jos, ea nu se lasă, ci voințește să suie cu ori ce preț avînd bilet plătit pînă la Dej.

Conductorul barbar o ia de gît, o duce prin coridorul stației bătînd-o neconținut brutal și lovînd-o cu piciorul, apoi se întoarce. Femeia se reculese și veni din nou ca să se suie în tren, turbatul de conductor o aruncă brutal la pămînt, în mai multe rînduri, șeful și controlorul trenului și cu șeful gărei se desfătau în barbarismul conductorului dimpreună cu câțiva perciunați, — iară uevasta șefului gării stătea înspăimîntată, mirîndu-se de un așa barbarism aziatic față cu o femeie neputincioasă. În cele din urmă tre-

nul se pune în mișcare, iar femeia pierzând trenul o ia pe jos în urma lui. — Nu știu oare direcțiunea căii ferate, poate suferi astfel de acte de barbarism — sau au de dreptul instrucțiuni ca să tracteze asemenea cu pasagerii? — Și oare conductorul ar fi tractat tot așa pe o ungueroaică?

Vă rog în numele umanității a publica aceste rînduri, ca să vadă lumea — și să se convingă despre civilizația uigurească.

— **Sfântul sinod al Rusiei contra literaturii pornografice.** Sfântul sinod rusesc a început o acțiune contra scriitorilor ruși moderni și contra literaturii pornografice. Secretarul general Ispolatoff a prezentat un raport prin care ridică contra scriitorilor ruși moderni acuze că vatămă morala creștină. E vorba mai ales de cunoscuții scriitori Leonid Andreieff, Meriskoviski, Berdisiev și Kusmin. Pornografia încă a luat o întindere înspăimântătoare în sânul tineretului. La liceul din Libau poliția a găsit circulare hectografiate prin cari se recomandau scrierile pornografice. Sfântul Sinod a hotărât să elaboreze un plan pentru combaterea pornografiei și să-l supui aprobării guvernului.

— **Logodnă.** Anunțăm cu plăcere, logodna dnei *Elena Preșmearu* din Brașov, cu dl *Iosif Onciu* din Budapesta. Felicitările noastre.

— **Moartea lui Swinburne.** A murit la Londra Charles Swinburne, unul dintre marii poeți ai Angliei, distins anul trecut cu premiul lui Nobel. Swinburne a fost de origine danez. O mare parte a tinereții sale și-a petrecut-o în Italia. Numele lui a intrat în literatură cu două drame în versuri, cărora le-a urmat în scurtă vreme vestitele: *Atalanta în Calydon* și *Maria Stuart*. Dramele lui se impun nu atât prin succesul scenic, ci îndeosebi prin concepția largă și prin lirismul lor adânc și puternic. De o valoare superioară sunt poeziile lui. Prin cele două volume de »Balade și Versuri«, el a stărnit o adevărată revoluție în literatura engleză. Critica și conservativul public englez nu s'a putut împăca ușor cu radicalismul ideilor, cu stilul distins și cu limba lui nouă, îndrăzneată, de o frumusețe mistică. Deopotrivă de prețioase sunt scrierile lui în proză. Studiile lui despre Shakespeare, Victor Hugo, William Blakenak sunt și azi încă viu comentate și apreciate pentru originalitatea și logica lor severă, și pentru forma lor totdeauna frumoasă. Swinburne a murit în vârstă de 72 ani.

— **Caz de moarte.** Anunțăm cu părere de rău încetarea din viață, subit, a tinerului Csutak Károly, fiul întreprinzătorului de pompe funebre din Arad, cunoscut și simpatizat și în cercuri românești. Acum decurând tinărul Csutak aranjase înmormântarea lui Alexandru Mocsonyi. Era un bărbat uman, care la fiecare an nou îmbrăca și câte trei școlari români. În mormântarea a avut loc ieri.

Fie-i țărîna ușoară!

— **Cele 9 porunci ale sănătății.** 1. Scoală-te de dimineață, culcă-te de vreme și muncește toată ziua. 2. Apa și pâinea conzervă viața; aierul curat și lumina soarelui păstrează sănătatea. 3. Hrana cumpătată și lipsa beției sunt cel mai bun elixir al vieții. 4. Curățenia împiedecă rugina. Mașina aceea durează mai mult care e mai bine întreținută. 5. Somnul îndeajuns întărește și restabilește corpul; prea mult somn moleșește și slăbește. 6. A fi în haine îmbrăcat înseamnă a purta astfel de haine, cari să nu împiedice mișcările și să fie corpul destul de încălzit pentru a-l apăra de o schimbare bruscă de temperatură. 7. O casă curată și veselă formează un adăpost fericit. 8. Spiritul trebuie înviorat, întărit prin distracții și veselie, însă abuzul duce la viața. 9. Veselia produce dragoste de viață și dragostea de viață e pe jumătate sănătate.

— **Inmormântarea preotului Vasile Ionescu din Bârna.** În Dumineca Floriilor a răposat preotul Vasile Ionescu din Bârna, în etate de 32 ani, lăsând în doliu și fără sprijin pe iubita sa mamă, soție și trei pruncuți. Inmormântarea s'a săvârșit în 24 Martie v. prin 5 preoți și 3 învățători. Panegiricul l-a rostit preotul Gheorghe Răbăgia din Drinova, storcând lacrimi de durere din ochii poporului care a venit cu mic cu mare să dea cea din urmă cinste păstorului său, iar răspunsurile funebre le-a dat co-

rul țăranilor din Sărăzani sub conducerea învățătorului Ioan Petrescu.

În veci pomenirea lui!

— **Școala de moașe din Timișoara.** La școala de moașe din Timișoara, care e împreună cu institutul pentru nașteri și boale femeiești »Crucea-Albă« în 13 l. c. st. n. s'a încheiat cursul de iarnă, cu care ocaziune au primit 15 moașe diplomă pe seama comunelor mai mici din comitatele Arad, Bihor, Hunedoara, Caraș-Severin și Timiș. Medicii comitatensii, cari au asistat la examen, și-au exprimat cea mai deplină recunoștință despre succesul prestat la examen. În legătură cu aceasta amintim și acele merite eminente ale acestor instituite, că cu încetul a succes a convinge damele cu pretenții mai superioare, — atât din oraș cât și din jur, — că și partea cea mai mare a boalelor femeiești, cari nici nu au nevoie de intervenții operative, se pot trata într'un sanatoriu cu un efect cu mult mai sigur, mai repede și mai favorabil, decât în o locuință privată, fiecât de confortabilă, unde nici cu bani grei nu poți avea o supraveghiere medicală constantă și îngrijire așa de destoinică. Sanatorul de femei, întemeiat de un an, s'a bucurat de o frecvență neprevăzută de mare și ce e mai caracteristic: apartamentul de nașteri și lehuze a fost frecventat nu numai de dame din jur ci și de foarte multe dame din loc, la cari s'au făcut operații mari. Sanatorul de femei, proprietatea societății de binefaceri »Crucea-Albă«, nu voiește să facă câștig material, și deaceia, deosebindu-se de celelalte sanatorii pretinde prețuri foarte moderate.

x **Mulțămită.** Subscrisul vă rog să-mi trimiteți 10 sticle de picături de Șvedia (Schwedische Tropfen) cu câte 1 cor., prin cari mi-s'a vindecat boala mea cronică, și vă rog totodată, deoarece aceste picături nu numai mie mi-au folosit, ci și altora, cărora i-le-am recomandat, să vă exprime cele mai adânci mulțumiri. *Alois Burjo* k. k. postenführer, Unter-Sucher. A se procura cu rambursă dela fabricant S. Mittelbach, farmacia și drogueria »Salvator«, Zagrab.

x **Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux** de argint de china se pot procura pe lingă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár, Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor instituite, întreprinderi și corporațiuni. Candelaंबre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cisălate 72 cr. **Vă rugăm să fiți atenți la firmă.**

Elena de Mocsonyi

Vă mulțumește adânc mișcată pentru mângâietoarea participare a D-V. la doliul familiei sale.

Birchiș, 8 Aprilie n. 1909.

Economie.

Convenția cu Austro-Ungaria. Tratatul pentru încheierea convenției comerciale dintre România și Austro-Ungaria s'au sfârșit. S'a ivit însă o dificultate la redactarea protocolului, și de aceea delegații austro-ungari au cerut a seară instrucțiuni la Viena.

Dacă răspunsul va sosi repede, chiar azi se vor semna protocoalele respective.

Noua convențiune va fi votată în Noemvrie, imediat ratificată și va intra în vigoare pe ziua de 1 Ianuarie 1910.

Așadar nu se va mai convoca o sesiune extraordinară în Maiu, cum era vorba?

Pe de altă parte, ziarul »Neue Freie Presse« scrie următoarele:

»Terminarea tratatelor între delegații austro-ungari și cei români pentru încheierea convenției a fost fixată pentru înainte de Paști.

Aceasta cu atât mai mult cu cât în aceste negocieri nu aveau să se schimbe bazele, cari fuseseră stabilite în linii mari de mai înainte.

La București s'a desfășurat o mare activitate totuși, pentru a se ajunge la o înțelegere asupra chestiunilor de detaliu cari mai rămăseseră a fi piscutate.

În ce privește cantitatea vitelor și a rămătorilor

cari se vor importa din România, această cantitate a fost crescută.

Cererea de a se permite importarea vitelor a fost înlăturată.

Piața de cereale din Arad.

Arad, 14 Aprilie.

Economii sunt nemulțumiți cu schimbarea continuă a timpului, pentru că acum ar fi lipsă mare de căldură statornică. Mersul negoțului de bucate iarăși e constant.

S'au vândut azi:

grâu 300 mm.	13.50—13.60
cucuruz 200 mm.	6.70—6.80
săcară	9.50—60
ovăs	8.00—8.10
orz	7.50—60

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 14 Aprilie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa	— — — —	28 K.	20—29 K.	75
Din comitatul Albei	—	28	» 05—29	» 40
De Pesta	— — — —	28	» 10—29	» 45
Bănățenesc	— — — —	28	» 15—29	» 75
De Bacica	— — — —	28	» 20—29	» 55
Săcară	— — — —	19	» 90—20	»
Orzul de nutreț, calit. I.	19	» 18—20	» 10	
» » calitatea a II.	18	» 70—19	» 80	
Ovăs	» » I.	18	» —18	» 40
» » » II.	17	» 70—17	» 90	
Cucuruz	— — — —	14	» 85—15	» 15

BIBLIOGRAFII.

A apărut »*Lucașfărușul*« nr. 8 cu următorul mar: Mih. Sadoveanu, Uu păgân. Victor Efflin, Tu nu vei mai veni (poezie). Vidu Rusmin, Gură, după Lenau (poezie). I. Caragiale, Vidu Rusmin, Mureș. (poezie). Ion Gorun, Istoria unei poliți. Maria Cunțan, Cântece triste (poezie). I. Ciocărlan Un Prânz. I. U. Soricu, Iubirea (poezie). * * † dr. Alexandru de Mocsonyi. Simion Bran, Scrisoare (poezie). Dăre de seamă: Două volume de versuri: Natalia Iosif și Maria Marandin (G. B. D.) Gh. Tulbure: Cântece din lumea veche (E. Hodoș). H. C. Andersen: Mărgărită (A. O. M.). Cronică: Producția literară (T.) Monumente istorice (T.). Conferințe în Brașov (L.). Pentru »Muzeul Asociațiunii« (O. C. T.). Ilustrațiile noastre. Păreri despre artă. Reviste și ziare. Știri. — Poșta Redacției. Bibliografie. Ilustrații: Murillo: Fuga în Egipt, Isus pe cruce, Păstorul divin. Dr. Alex. de Mocsonyi. A. Carracci: Către trei Marii.

A apărut: Nr. 25 vol. 5 »*Noua Revistă de literatură*« Director: C. Radulescu-Motru număr special dedicat celei d'a VIII-a expoziții anuale a tinerimei artistice L. Bachelin. A VIII expoziție anuală a tinerimei artistice (cu 33 reproduceri de pe operele A. S. R. Principesei Maria a României și a d-lor Aricescu, Artachino, Basarab, Brancuș, d-ns Cuțescu-Stork, Harlescu, Kimon Loghi, Lăcian, Mihăilescu, Mirea, Murnu, Pătrașcu, Spaeth, Steriadi, Storck, Strâmbu și Vermont). Th. Amal Surpriza, Dorința (Poezii inedite). Prețul număr 25 Bani. Exemplar de hârtie de lux, 1 l.

»*File rupte*« de A. Vlahuță. Prețul lei 250.

No 54—55 »*Punga*« nuvele și schițe de B. Gârleanu. Prețul 55 bani.

Se poate căpata dela »*Librăria Tribunei*«.

Poșta Redacției.

Amic, Budapesta. Nu ne-a trecut cu vederea căci și dacă n'am citi »*A Nap*«, cea scrisă abjectă a trădătorului scârbos a fost reproducută și în presa d'aici, care face martir al maghiarului dintr'un tembel și simpatizează cu un război ordinar. Nu-i dăm însă importanța de a ocupa cu denunțările sale mișelești și cu acțiunile stupide.

Redactor responsabil Constantin Savu.
Editor proprietar Gheorghe Nichia.

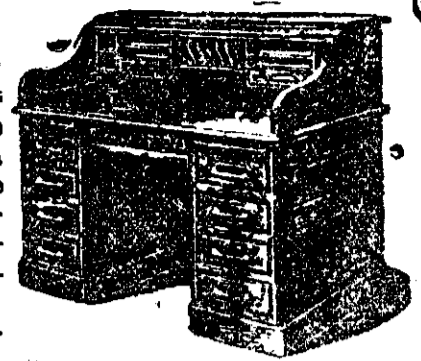
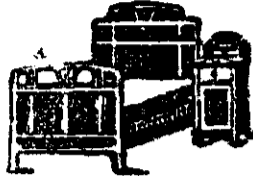
Cea mai mare și mai ieftină firmă de grădinărit din țară

200.000 bucăți de ulțoi de viie, 200.000 bucăți riparia, 100.000 bucăți pomi frumoși cu coroană, 200.000 bucăți trandafiri nobili, 100.000 bucăți arbori de lux și cireși de lux se pot căpăta cu un preț fabulos de ieftin, catalog de specii și prețuri se trimit gratuit și porto franco, — firma
Győrvelencei műkertészeti és rozsatelep
Nagyváradon.

La reparații, adoptări etc. nu vă nitați de Geamurile duble de reformă ale lui Mayr.

Brevet unguresc nr. 37857, foarte potrivite și încercate de toată lumea. Sunt cele mai simple, bune și ieftine (A nu să confundă cu ghișeurile!) și sunt brevetate în toate în statele mari. Lucrări de construcție de tot felul. Instalații și aranjamente de localuri, magazine, școli și biserici.

Siugurul producător al geamurilor duble de reformă.

Brevet unguresc numărul 37857. ::
- VICTOR KREMER -
tâmplărie cu uzină de aburi.
SIBIU (Hermanstadt, Nagyszeben).

să se adreseze,

cine dorește a cumpăra
Material de calitate primă.

Pentru cultivare în mare sunt acomodați:

PRUNII.

Furnisăm pomi desvoltăți cu coroane frumoase
1000 bucăți cu 700 cor.

Preț-curenturi despre articlii de pomărit și vierit, trimite gratis și franco.

Prăvălia de instrumente
musicale a lui

BABOS BÉLA

Nagyszeben
Kleiner Ring 24.

Atrage atențiunea on. public din loc și din provincie asupra marilor său atelier de reparat instrumente musicale aranjat în mod exemplar unde se repară și se fabrică tot felul de intrumente musicale cu coarde, de alamă, harmonice, gramofone (fonografe), tambure și cimbele, în mod special sub supravegherea personală și cu prețuri convenabile. Se pot găsi și tot felul de părți cari compun instrumentul.

mofoane (fonografe), tambure și cimbele, în mod special sub supravegherea personală și cu prețuri convenabile. Se pot găsi și tot felul de părți cari compun instrumentul.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4^{1/4}, 4^{1/2}, 4^{3/4} și 5^{0/0}, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez speșele de intabulare, convertez datorile de interese mari.

Resolvare grabnică, serviciu prompt.

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritorul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar acuisitori de afaceri abili și demni de încredere.

Opawski József

prima fabrică de trăsuri de copil în Ungaria de sud.

TIMIȘOARA. — Jozsefváros.
Bonnáz-u. nr. 15.

Ține în deposit

trăsuri de copii

fabricațiune proprie, dela cele mai simple până la cele mai îndobite cu prețuri favorabile.

Tot așa primește tot felul de reparaturi în bransa aceasta.

Furek Márton

aurar

Győr, Erzsébet tér 3.

Își recomandă

crucile de lemn

bine aurite, dupăcum se văd în desemn, industria proprie, cari sunt de o înălțime de — 55 cm. provăzute cu lampă eternă. —

Le trimit ori-unde porto-franco cu rambursă de 6 cor., cu mătâni 8 cor. —

Cele mai bune gramofone

cu prețuri ieftine fără concurență și mare asortiment, se pot căpăta la

FRANZ SCHUBERT

Becicherecul-mare (Nagybecskerek)
(palatul finanțelor).

Gramofone cu 25-40-80 coroane până la 200 — Plăci mari de 25 cm. cu două părți 4 cor.

Orkestre pentru restaurante dela 450 cor.

Biciclete fabricație I 110 cor. — Toate părțile din cari se alcătuește in cel mai mare asortiment cu preț ieftin. La cerere se trimite gratuit catalogul de prețuri despre gramofone, plăci, biciclete, motoare, mașini de cusut și părți alcătuitoare.

Cel dintăiu atelier de pietri monumentale aranjat cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

măiestru de monumente și pietri de cimitir — Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află in Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

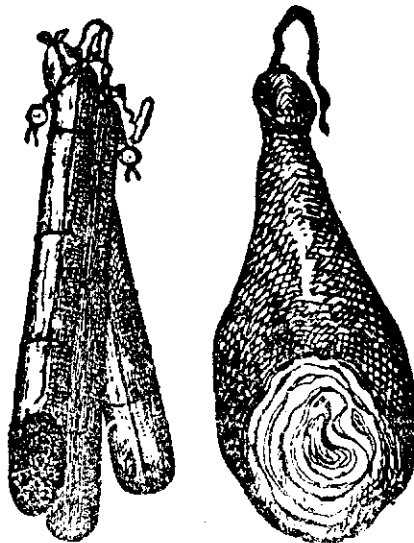
Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Bánpatak.

HEINRICH KLEVERKAUS

fabrică de salamă și cârnați și instalație electrică

Brașov - Brassó, Hirschergasse

Expedierea zilnică cu poșta și tren la toate stațiunile din țară și străinătate

Cârnați proaspeți de 2-ori pe de Paris, sardelie, maces, cârnați de Frankfurt și Braunschweig, etc.

Preț-curent gratis și franco.

Expediază pe lângă rambursă unsoare de porc de primă calitate în vase de 5 kg. cu preț de zi la oricare stațiune poștală

Revânzătorii primesc rabat

Reparaturile se execută prompt și conștiințios.

TH. SCHMIDT

mai nainte — văd. Fried. Klein

Sibiu — Hermannstadt, Reisporgasse 7.

recomandă noutățile sale de parasoale și entoutcas

(pentru orice ocaziune) precum și magazinul bine asortat de

plăci pt. doamne și domni de calitate bună, plăcute, durabile și cu prețuri ieftine.

Stofa ușuroasă pentru cuverte de mătase și jumătate mătase pe ales executate prompt și neaprecionabil.

— Bastoane cu prețuri foarte ieftine. —

Reparaturile se execută prompt și conștiințios.

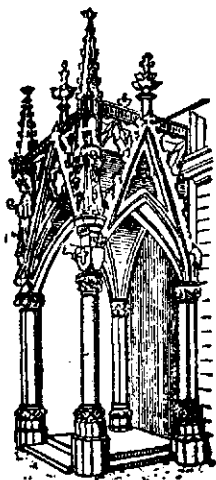
ANTONIU BARTHEL

sculptor, auritor și fabricant de iconostase și altare

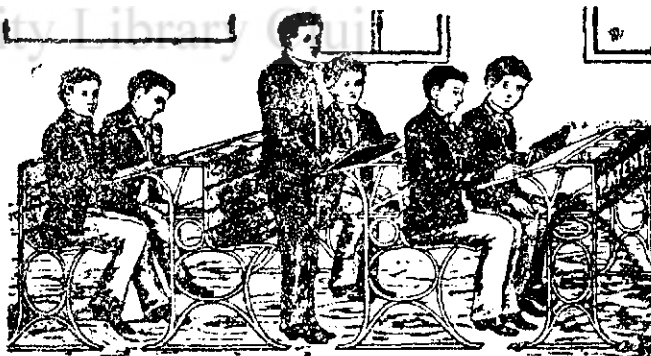
BRAȘOV — BRASSÓ. Kereszt-utca 1.

Face cu prețuri moderate:

iconostasuri, altare amvoane, jertfelnicuri

primește renovarea iconostaselor vechi, a altarelor, a jertfelnicilor și a amvoanelor, precum și tot felul de lucruri in bransa asta; cu concursul pictorilor renumiți pentru pictarea icoanelor, precum și tot felul de aurituri.

Cele mai bune mobila fier și arm și cele mai bune bănci hig nice de șco și mobilarea cuintelor, hotelor, spitalelor

a școalelor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se rează numai de cătră firma

Bernhardt Rezső utóda

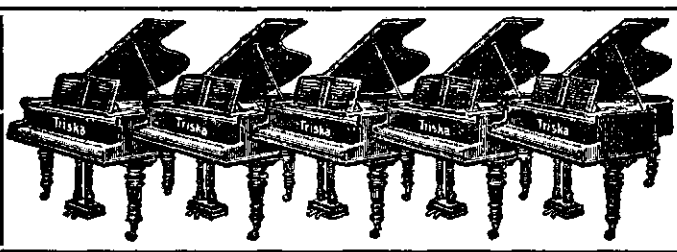
Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașini.

TRISKA J.

Primul depozit de piane — din tot Ardealul —

Cluj — Kolozsvár, Sétatér-utca Nr. 10.

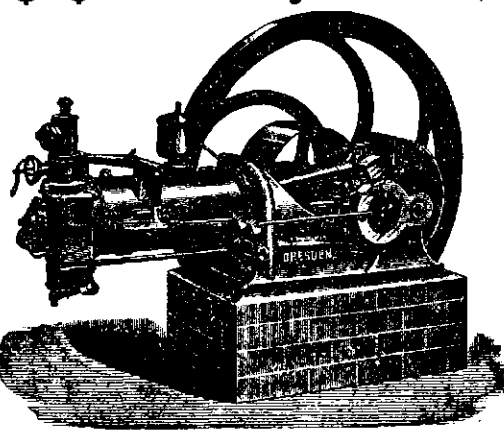

Recomandă pianurile și pianinele sale provenite din fabricile celebre din țară și străinătate, precum și atelierul său de reparat instalat din nou, în care pianurile vechi și stricate să rețară repede, prompt și ieftin cu mijloace moderne. — PLANURI CU CHIRII IEFTINE.

Prima firmă de motoare sudungară.

SCHMEREK ENGELBERT UTODA

Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14.

Recomandă motoare mánate cu uleiul brit benzina și cu gaz de prima calitate, precum și ori-ce articli tehnici, uleiuri și mașini instrumente. Primește instalație de mori pentru măcinat.

Atelier de reparat propriu

Catalog de prețuri se trimite gratuit și franco.